

Svar på remiss, Promemorian Covid-19-lag, S 2020/09214

Kommunens ställningstagande

Luleå kommun lämnar bifogade synpunkter vad gäller vissa delar av lagförslaget i remissen.

Sammanfattning av promemorian

I promemorian föreslås en tillfällig lag om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19. Det allmänna kan med stöd av lagen vidta åtgärder för att motverka trängsel eller på annat sätt förhindra smittspridning.

Om det är nödvändigt för att förhindra smittspridning, ska regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, kunna införa begränsningar och stängning avseende följande verksamheter och platser:

- allmänna sammankomster och offentliga tillställningar
- platser för fritids- eller kulturverksamhet
- handelsplatser
- kollektivtrafik och inrikes flygtrafik
- användning eller upplåtelse av platser för privata sammankomster.

Det föreslås också en möjlighet att införa förbud mot att samlas i ett sällskap av en viss storlek på platser dit allmänheten har tillträde. Vidare föreslås en möjlighet för regeringen att bemyndiga en kommun att införa förbud mot att vistas i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskilt angiven plats, om det på platsen finns en påtaglig risk för trängsel.

I lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen föreslås ändringar som innebär ytterligare möjligheter att införa begränsningar som avser serveringsställen.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 15 mars 2021 och upphöra att gälla vid utgången av mars 2022.

Kommunens yttrande

Luleå kommun har på grund av den korta remisstiden inte haft möjlighet att göra någon djupare analys av promemorian och lagförslaget till tillfällig covid-19-lag. Kommunen lämnar dock följande synpunkter.

Förhållandet till annan lagstiftning

I lagförslaget anges att lagen gäller utöver smittskyddslagen och ordningslagen. I promemorian anges också att det inte finns anledning att föra över alla bestämmelser som kan ha betydelse för hantering av covid-19-pandemin till den nya lagen.

Luleå kommun bedömer att det innebär risk för dubbelreglering och därmed oklarheter om vilken lag som har företräde och därmed även vem som har befogenhet att fatta beslut inom området.

Proportionaliteten

Luleå kommun konstaterar att lagförslaget innehåller mycket långtgående möjligheter till total nedstängning av stora samhällsfunktioner. Samtidigt ges regeringen rätt att vidaredelegera föreskriftsrätten till myndigheter och inom vissa områden, även kommuner. Även om det anges att besluten inte får vara mer långtgående än vad som är försvarligt med hänsyn till faran för människors liv och hälsa anser kommunen att det inte är möjligt att överblicka vilka konsekvenser lagförslaget kan få och om de åtgärder som kan vidtas är proportionella. Det finns inte heller någon hänvisning i lagförslaget till att bedömningar även ska göras med hänsyn till vilka risker det innebär att verksamheter stängs, särskilt vad avser till exempel personer med särskilda behov, barn, äldre, med flera.

Den kommunala självstyrelsen

Länsstyrelserna får rätt att inom de flesta uppräknade områdena besluta att i enskilda fall begränsa och även stänga verksamheter. I lagförslaget anges att länsstyrelsen vid behov ska samråda med smittskyddsläkaren. Åtgärderna kan ha stor betydelse för den kommunala verksamheten och kan även riktas mot sådan verksamhet som bedrivs av kommunen, till exempel fritids- och kulturverksamhet samt kollektivtrafik. Trots detta verkar utredningen inte ha övervägt möjligheten att kommunen själv skulle få mandat att begränsa tillträdet till eller stänga verksamheter. Behovet har varit aktuellt när det gäller till exempel förskoleverksamhet och inom äldreomsorg, där lagstödet för begränsningar saknats eller varit oklar. Kommunen anser att denna möjlighet bör övervägas.

Kommunen saknar även reglering om att kommunen bör få tillfälle att yttra sig innan länsstyrelsen eller annan myndighet beslutar om begränsningar i enskilda fall som gäller kommunal verksamhet eller som får stor betydelse inom en kommun.

Överklagandemöjligheten

Trots de mycket ingripande åtgärder som kan bli aktuella och sannolikt även fattas under stark tidspress föreslås att möjligheterna att överklaga myndig-

heternas beslut ska vara mycket begränsade. Det kan innebära en fara för rättssäkerheten. Det anges inte heller uttryckligen i lagförslaget att begränsningen i möjligheten att överklaga beslut innebär att medborgarna inte heller har rätt att klaga på ett kommunalt beslut enligt 13 kap. kommunallagen. Kommunen anser att det bör tydliggöras.

Ersättningsfrågor

Såväl begränsningar som nedstängning av verksamheter kan innebära mycket svåra konsekvenser för de som blir drabbade och redan är i ett utsatt läge på grund av de hittills genomförda åtgärderna. Lagförslaget innehåller ingen reglering eller hänvisning till hur ersättningsfrågor ska lösas. Promemorian hänvisar enbart till att eventuella anspråk på ersättningar får lösas i annan ordning. Kommunen anser att ersättningsfrågan behöver belysas ur flera perspektiv och omhändertas redan i samband med detta lagstiftningsarbete.

För Luleå Kommun

Carina Sammeli

Ordförande kommunstyrelsen